

Okresný súd Bratislava II.
Drieňová 5,
827 02, Bratislava

VEC: Amicus curiae v právnej veci žalobcu: *Ing. Jarmila Považanová* proti žalovanému v prvom rade *Aliancia Fair-play občianske združenie* a žalovanému v druhom rade *Websupport, s.r.o.*, vedenej na **Okresnom súde Bratislava II.** pod sp.zn. **15C/89/2011, o ochranu osobnosti** zo dňa 26. apríla 2011.

Vážený súd,

vzhľadom na to, že si v občianskom združení *European Information Society Institute* **nesmierne vážime Vašu prácu**, ktorá je častokrát odborne veľmi náročná,

a keďže aj predmet prejednávaneho sporu považujeme z hľadiska aplikovaných princípov a slobôd za celospoločensky významný,

prihliadajúc na to, že ochrana osobnosti a jej vzťah k slobode prejavu má významný ústavnoprávny rozmer,

uvedomujúc si nedoziernych následkov prípadného rozhodnutia na občiansku spoločnosť,

rozhodli sme sa týmto **ako priateľ súdu** (z lat. *amicus curiae*) a inštitúcia, ktorej členovia sa špecializujú v tejto oblasti,

dať ctenému súdu do pozornosti niekoľko právnych argumentov k nasledovným právnym otázkam:

- **I. Pomerovanie slobody prejavu a ochrany osobnosti;**
- **II. Nárok na primerané zadosťučinenie v peniazoch;**
- **III. Zodpovednosť poskytovateľa služby informačnej spoločnosti;**

S úctou,
Martin Husovec a Tomáš Čentík
za European Information Society Institute, o.z.

I. Pomerovanie slobody prejavu a ochrany osobnosti

(1) Ctenému súdu chceme dať v prvom rade do pozornosti to, aký je význam slobody prejavu pre demokratickú spoločnosť a následne ponúknuť prierez judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu SR, Spolkového Ústavného súdu Nemecka, Súdneho dvora EÚ a všeobecných súdov, ktoré sa zaoberali stretom týchto dvoch základných práv. Veríme, že súd po zvážení predložených argumentov vynesie ústavne konformné a spravodlivé rozhodnutie.

(2) Sloboda prejavu je ako základné politické právo chránená tak na vnútroštátnej úrovni (čl. 26 Ústavy SR), ako aj na úrovni medzinárodnej (čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 11 Charty základných práv EÚ). Obsahom slobody prejavu je právo každého vyjadrovať svoje názory a slobodne rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Ústavný súd vo svojej rozsiahlej konštantnej judikatúre konštatoval, že **sloboda prejavu je základným pilierom demokratickej spoločnosti**, v ktorej je každému dovolené vyjadrovať sa k verejným veciam a vynášať o nich hodnotové súdy (*pozri* napr. Nález ÚS SR, sp.zn. II. ÚS 326/09 zo 4.marca 2010). Sloboda prejavu je *conditio sine qua non* skutočnej pluralitnej demokracie založenej na otvorenosti a tolerantnosti, a aj preto je v Ústave Slovenskej republiky zaradená do čela katalógu politických práv (*pozri* Uznesenie ÚS SR, sp.zn. IV. ÚS 362/09 z 15.októbra 2009).

(3) Vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všeobecné súdy ako ochrancov základných práv, platí, že v sporoch o ochranu osobnosti musí byť zohľadnená aj sloboda prejavu, ak sú na to splnené podmienky. Ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti teda nemožno aplikovať izolovane, ale je ich nutné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (*pozri* Nález ÚS SR, sp.zn. II. ÚS 152/08 z 15.decembra 2009). Ústavný súd považuje prípady týkajúce sa slobody prejavu a jej vyvažovania za veľmi dôležité a vyžaduje pre nich veľmi citlivý a argumentačne dôkladný prístup. **Žaloby o ochranu osobnosti, ak je v nich komponent slobody prejavu, majú už na všeobecných súdoch svoj ústavnoprávny charakter**, čo odôvodňuje aj možnosť značnej ingerencie Ústavného súdu do ich preskúmania (*pozri* Nález ÚS SR, sp.zn. II. ÚS 326/09 zo 4.marca 2010).

K rozlišovaniu skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov

(4) Pri dokazovaní a následnom rozhodovaní, či konkrétnym prejavom došlo k zásahu do práv na ochranu osobnosti, je podľa judikatúry potrebné vždy **starostlivo rozlišovať medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami** (Lingens v. Rakúsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8.7.1986). Rozlíšenie medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami má koncepcný význam - vytvoril sa ním základ binárneho rozlišovania prejavov. Každý prejav vo svojej podstate sa týka buď skutkového tvrdenia (faktu, informácie) alebo hodnotiaceho úsudku (názoru, myšlienky) alebo zahŕňa obidva - skutkové tvrdenie aj hodnotiaci úsudok (*porovnaj* DRGONEC, J.: Základy masmediálneho práva. 2008, Bratislava).

(5) **Skutkovým tvrdením** je vyjadrenie o skutkovej podstate alebo o postupe, ktoré sa vyznačuje objektívnym vzťahom medzi prejavom a realitou, a ktorého pravdivosť, úplnosť a presnosť možno preveriť dokazovaním (rozhodnutie spolkového Ústavného súdu Nemecka z dňa 9. októbra 1991 – sp. zn. 1 BvR 1555/88). Inak povedané, skutkovým tvrdením sa vyslovuje fakt, ktorý objektívne a preukázateľne existuje nezávisle od toho, kto prejav vo forme skutkového tvrdenia urobil.

(6) Hodnotiacim úsudkom sa prejavuje názor (vyslovuje sa myšlienka). Názor je stelesnením osobného postoja držiteľa slobody prejavu k faktom. Kým pravdivosť tvrdení podlieha dokazovaniu v súdnom či inom konaní, pravdivosť hodnotiacich úsudkov už pojmovovo dokázať nemožno, preto dokazovaniu pravdivosti nepodliehajú. **Možno ich posudzovať iba z hľadiska ich primeranosti** (porovnaj KEREČMAN, P.: Sloboda prejavu novinára a ochrana pred jej zneužitím. 2009, Bratislava). Dokázať pravdivosť hodnotiaceho úsudku nie je možné, pretože táto požiadavka porušuje slobodu vlastného názoru, ktorá je základnou súčasťou práva zaručeného článkom 10 Dohovoru (Lindon, Otchakovsky-Laurens a July v. Francúzsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 22.10.2007). Hodnotiace úsudky však musia vyplývať z určitých pravdivých faktov.

(7) K zásahu do práva na ochranu osobnosti, *in concreto* do cti a ľudskej dôstojnosti môže dôjsť tak skutkovými tvrdeniami, ako i hodnotiacimi úsudkami. Pokiaľ ide o zásah spočívajúci v skutkových tvrdeniach, pôjde v zásade o tvrdenia nepravdivé. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že **každé zverejnenie nepravdivého údaju pritom nemusí automaticky znamenať neoprávnený zásah do osobnostných práv**. Takýto zásah je daný len vtedy, ak v konkrétnom prípade presiahol určitú intenzitu takou mierou, ktorú už v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať (pozri Nález ÚS ČR, sp.zn. I. ÚS 156/99 zo dňa 8.2.2000).

Test proporcionality - vyvažovanie

(8) Pri strete práva na ochranu osobnosti a slobody prejavu je kľúčovým ich vyvažovanie, a teda rozhodovanie, ktoré z týchto práv má v prejednávanej veci prednosť. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR (IV. ÚS 302/2010, I. ÚS 408/2010, I. ÚS 352/2011, I. ÚS 416/2011, I. ÚS 390/2011, IV. ÚS 107/2010, II. ÚS 326/09, II. ÚS 152/08) je v takomto prípade nutné v zásade skúmať a) kto, b) o kom, c) čo, d) kde, e) kedy a f) ako hovorí. Na základe odpovedí na tieto otázky možno potom pomocou testu proporcionality určiť, ktorá sloboda (právo) má byť uprednostnená.

(9) **a) Kto.** Z judikatúry ESLP vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu (napr. rozsudok ESLP Prager a Oberschlick v. Rakúsko z 26. apríla 1995, sťažnosť č. 1594/90 alebo rozsudok ESLP Bladet Tromso a Stensaas proti Nórsku z 20. mája 1999, sťažnosť č. 21980/93). Novinári majú (sociálnu) povinnosť poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa všetkých záležitostí verejného záujmu a verejnosť má právo takéto informácie dostať.

(10) Podľa nášho názoru možno postavenie žalovaného v prvom rade hodnotiť ako súčasť tejto kategórie subjektov, keďže sa podobne ako strážcovia demokracie (novinári) snaží o budovanie demokratickej a transparentnej občianskej spoločnosti. Vo svojej činnosti predovšetkým informuje verejnosť v otázkach politického a verejného života, a plní viaceré funkcie, ktoré plnia tiež novinári a masmédiá. Túto svoju spoločenskú funkciu vykonáva *inter alia* aj prevádzkovaním internetovej stránky www.znasichdani.sk. Na žalovaného v prvom rade sa teda ako na „nositeľa“ slobody prejavu vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná inak novinárom, resp. masmédiám, ktorú je potrebné pri rozhodovaní predmetnej veci zo strany všeobecného súdu primeraným spôsobom zohľadniť (pozri Nález ÚS SR, sp.zn. I. ÚS 408/2010 z 16.júna 2011).

(11) **b) o kom.** V zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR je dôležité posúdiť aj povahu osoby, ktorej sa informácie uvedené v tlači či na internete týkajú. Takáto diferenciácia je dôsledkom snahy o podporu výmeny názorov o veciach verejných (res publica). Hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osobnostnej sféry politikov sú preto najširšie u politikov a najužšie zas u „bežných“ občanov.

(12) Žalobkyňa sa nachádza uprostred týchto dvoch kategórií osôb pokiaľ ide o predmet prejednávaneho sporu. Nepochybne nie je politikom, ale zároveň nemožno povedať, že by, pokiaľ ide o predmet tohto sporu, bola úplne „bežným“ občanom. Práve túto druhú kategóriu žalobkyňa do istej miery „opustila“ tým, že sa ako štatutárny orgán v mene obchodnej spoločnosti nepriamo zúčastňovala verejných obstarávaní, kde sa nakladá s verejnými prostriedkami. A teda prostriedkami, ktoré vytvára slovenská spoločnosť ako taká. Tie samozrejme sú predmetom pozornosti médií a verejnosti. Žalobkyňa teda môže byť pod istým drobnohľadom verejnosti. Nakladanie z verejnými financiami je totiž nepochybne otázka verejného záujmu. Každý, kto sa zapojí do procesu získavania finančných prostriedkov z verejných zdrojov, musí rátať s tým, že vyšší záujem na informovaní verejnosti mu neumožní chrániť si svoje súkromie, čo sa týka týchto prostriedkov, rovnako ako obyčajnému občanovi. Toto uvažovanie potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, podľa ktorého *“do oblasti verejného záujmu, u ních se předpokládá užší míra ochrany práva na soukromí, mohou spadat obchodní i jiné kontakty osob, které se nominálně neřadí mezi politiky, s osobami, které se v politice oficiálně angažují”* (sp. zn. 3 Cdo 2796/2005).

(13) **c) čo.** Na internetovej stránke www.znasichdani.sk sú uverejnené len oficiálne údaje (skutkové tvrdenia), ktoré vznikli prepojením informácií, ktoré na základe zákona zverejňuje štát v Obchodnom registri, Obchodnom vestníku a vo Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie, bez toho, aby boli žalovaným v prvom rade akokoľvek interpretované, hodnotené alebo pozmenené. Verejnosť má právo na prístup k takémuto druhu informácií, nakoľko ide o použitie verejných prostriedkov, ktoré z prevažnej časti pozostávajú z daní občanov.

(14) Informácie zverejnené na internetovej stránke www.znasichdani.sk sú informáciami bežne a verejne dostupnými pre každého, kto o nich prejaví záujem. Žalovaný v prvom rade tieto informácie medzi jednotlivými registrami v záujme zvýšenia transparentnosti prepojil, zosystematizoval a tým uľahčil orientáciu bežnej verejnosti o tom, aké je personálne obsadenie firiem úspešných vo verejnom obstarávaní, čo je častou indíciou pri odhaľovaní potenciálnej trestnej činnosti verejných činiteľov. Sledujúc tento účel, sú relevantné aj údaje o personálnom obsadení obchodných spoločností, keďže právnické osoby sú len právna fikcia, bez výpovednej spoločenskej hodnoty. Keďže cieľom tohto projektu je kontrola verejného a politického života (tzv. funkcia „strážneho psa“), ide o celospoločensky významnú (privilegovanú) tému, ktorá v zmysle ustálenej judikatúry ÚS SR požíva aj vysokú mieru ochrany slobody prejavu.

(15) **d) kde.** Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. V prejednávanej spore bola informácia síce uverejnená na internete, nie však priamo, ale len prostredníctvom vyhľadania konkrétnej osoby. Dostal sa k nej teda len ten, kto mal o ňu vyslovene záujem a sám si ju vyhľadal. Publicita teda nemôže byť automaticky postavená na roveň televízii alebo tlači, ktoré sú viac pasívnym médiom ako internet. **Publicita informácie zverejnej na internete by sa preto vždy mala skúmať v každom konkrétnom prípade** a nemala by sa teda hodnotiť len s poukazom na určitú paušálnu prezumpciu. Tento princíp zvýraznil aj Súdny dvor EÚ v spore *Lindquist C-101/01*

týkajúcom sa publikácie osobných údajov na internete, kde uviedol, že *“Zo spisu vyplýva, že na získanie informácií uvedených na internetových stránkach, na ktoré B. Lindqvist uložila údaje o svojich kolegoch, sa musel používateľ internetu nielen pripojiť k internetu, ale tiež osobne vykonať úkony potrebné na získanie prístupu na uvedené internetové stránky. Povedané inými slovami, internetové stránky B. Lindqvist neobsahovali technické mechanizmy, vďaka ktorým by bolo možné automatické zasielanie týchto informácií osobám, ktoré nemali v úmysle zaistiť si prístup na tieto stránky.”* (bod 60). Dodajme, že takéto technické mechanizmy neobsahuje ani stránka www.znasichdani.sk.

(16) Napokon je nutné taktiž uviesť, že v zmysle judikatúry ÚS SR môže byť kritérium miesta aj irelevantné. Ústavný súd SR tak judikoval: *„V danom prípade je však nutné vnímať kritérium miesta zaznenia sporných výrokov v spojení s kritériom ich autora. Ak je ich autorom novinár, tak jeho privilegované postavenie do určitej miery neutralizuje kritérium miesta ich zaznenia (m. m. IV. ÚS 139/2010)“*. Tento právny názor je možné *per analogiam* použiť aj na iné osoby ako sú novinári, ak vykonávajú rovnakú spoločenskú funkciu.

(17) **e) kedy**. Informácie sú zverejňované automaticky potom, ako sa objavia v príslušných verejne dostupných registroch.

(18) **f) ako**. V zásade dochádza k neoprávneným zásahom do osobnostných práv nepravdivým skutkovými tvrdeniami. Vo veľmi výnimočných prípadoch k tomu môže dôjsť aj pravdivým skutkovým tvrdením. V konkrétnom prípade ide nepochybne o skutkové tvrdenie vychádzajúce z faktov, ktoré zverejnil štát, a teda z tohto pohľadu pravdivé. Vo vzťahu k týmto informáciám nemožno žalovanému v prvom rade uložiť povinnosť overovať si ich pravdivosť. K zásahu preto mohlo dôjsť len tým, že forma, ktorou boli prezentované výsledky, „hrubo“ nezodpovedala spoločenskému cieľu, na ktorý mala slúžiť.

II. Nárok na primerané zadost'učinenie v peniazoch

(19) Žalobkyňa sa domáha aj primeraného zadost'učinenia v peniazoch vo výške 10.000 EUR. Pre prípad, že by súd dospel k záveru, že v predmetom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv, musíme súdu vyjadriť nasledovné obavy a právne argumenty. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, tento nárok vzniká rozhodnutím súdu, pričom súd musí v zmysle § 13 ods. 3 prihliadnuť na

- a) závažnosť vzniknutej ujmy (jej rozsah a následok),
- b) okolnosti vzniknutej ujmy (poľahčujúce či prit'azujúce).

(20) Domnievame sa, že v predmetnom prípade by súd mal osobitne skúmať aj okolnosti prípadného zásahu do osobnostných práv. Žalovaný v prvom rade je totiž predstaviteľ neziskového tretieho sektora, a **priznanie vysokého zadost'učinenia v peniazoch by mohlo viesť k zhoršeniu stavu občianskej spoločnosti na Slovensku**. Nie azda preto, že by bol jej jediným reprezentantom, ale preto že takéto rozhodnutie môže negatívne motivovať neprajníkov ďalších občianskych združení do budúcnosti. To môže viesť k reťazy abuzívnych žalôb, ktoré postupne budú odstraňovať nepohodlné subjekty tvoriace občiansku spoločnosť. Oproti novinárom či médiám je pritom **tretí sektor oveľa zraniteľnejší. Narozdiel od nich neprodukuje zisk a nemôže sa rovnako brániť ako iný hospodársky aktívny subjekt** (napr. SME). Uložiť takéto veľké finančné bremeno, ktorejkoľvek slovenskej neziskovej organizácii znamená v podstate vyhlásiť jej rozsudok “smrti”.

(21) Uloženie povinnosti zaplatiť 10.000 EUR neziskovému občianskeho združeniu **by predstavovalo významný zásah nie len do slobody prejavu, ale aj slobody združovať sa.** Takéto rozhodnutie súdu by ako zásah do týchto základných práv a slobôd určite nevyhovelo testu proporcionality tak, ako je ústalený v judikatúre Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva či Súdneho dvora EÚ (PL ÚS 23/06, PL. ÚS 3/09, PL. ÚS 3/00, PL. ÚS 67/07, tiež návrhy generálneho advokáta v spore C-70/10). Takýto rozsudok by preto svojou intenzitou predstavoval protiústavný zásah orgánu verejnej moci do slobody prejavu (čl. 26 Ústavy) a slobody združovať sa (čl. 29 Ústavy). Ústavný súd SR by ho mohol na základe ústavnej sťažnosti žalobcu zrušiť.

(22) Ak sa aj teda žalovaný v prvom rade v očiach súdu previnil deliktom, veríme, že súd zváži spoločenský účel, ktorý daným projektom sledoval a neúmyselný charakter predmetného zásahu. Právna veda totiž všeobecne zastáva princíp, že v prípade nezavinene vyvolaného zásahu do osobnostných práv by v zásade malo postačiť ospravedlnenie alebo iná forma morálnej satisfakcie (Hurdík, J. Lavický, P., Telec, I. Občianské právo hmotné. Obecná časť. Ochrana osobnosti. Bratislava: BVŠP, 2008, str. 129).

III. Zodpovednosť poskytovateľa služby informačnej spoločnosti

(22) Rovnako pre prípad, že by súd uznal, že zo strany žalovaného v prvom rade došlo k spáchaniu deliktu, približujeme aj postavenie druhého žalovaného, ktoré má významne európsky rozmer. V prvom rade je nutné uviesť, že poskytovanie tzv. webhostingu je služba, bez ktorej by internet ako ho poznáme dnes, nemohol fungovať. Každý subjekt, ktorý chce vystupovať na internete si musí u niekoho svoju webstránku “uložiť”, aby tak bola následne prístupná online. Táto služba má pritom masový a čisto technický charakter. Poskytovatelia webhostingu takto urdžiavajú v chode bilióny dát. Žalovaný v druhom rade taktiež poskytuje takúto službu, pričom patrí dokonca k najväčším poskytovateľom svojho druhu na Slovensku. Ku dnešnému dňu poskytuje svoju službu 31 820 slovenským webstránkam, čo predstavuje nepreberné množstvo dát.

(23) Žalovaný v druhom rade podlieha práve preto osobitnému právnomu režimu. Je totiž poskytovateľom služby informačnej spoločnosti podľa zákona č. 22/2004 o elektronickom obchode (ZEO), ktorý je transpozíciou článku 2 a) smernice 200/31/ES o elektronickom obchode (SEO alebo Smernica). Na jeho mimozmluvnú zodpovednosť sa preto vzťahuje aj osobitné ustanovenie § 6 ZEO – **vylúčenie zodpovednosti poskytovateľa služieb** – ktoré je transpozíciou článku 12 až 15 tejto Smernice. Na žalovaného v druhom rade sa pritom aplikuje hypotéza § 6 ods. 4, pretože vykonáva aktivity, ktoré pozostávajú z uloženia informácií, poskytovaných príjemcom tejto služby na jeho žiadosť. Zároveň, ako poskytovateľ takýchto služieb má neutrálne postavenie, a preto v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ musí benefitovať z inštitútu vylúčenia zodpovednosti (bod 116, L'Oreal v. eBay C-324/09).

(24) Inštitút vylúčenia zodpovednosti sa však vzťahuje len na monetárne nároky (bezdôvodné obohatenie, škoda, nemajetková ujma v peniazoch). Nevzťahuje sa teda na zodpovednosť za odstránenie protiprávneho stavu, či zodpovednosť za predchádzanie protiprávneho stavu. To vyplýva z čl. 14 ods 3 SEO, podľa ktorého “*Tento článok nemá vplyv na možnosť súdu alebo správneho orgánu požiadať poskytovateľa služieb, v súlade s právnymi systémami členských štátov, aby ukončil alebo predchádzal porušovaniu predpisov, a nemá vplyv ani na možnosť členských štátov, aby začali konanie, ktoré by nariadilo odstránenie alebo znemožnenie*

prístupu k informáciám”. Toto ustanovenie Smernice má svoj odraz v § 6 ods. 5 posledná veta podľa, ktorého “*súd môže nariadiť poskytovateľovi služieb ich odstránenie z elektronickej komunikačnej siete aj vtedy, ak sa poskytovateľ služieb o ich protiprávnosti nedozvedel.*”. **Odstraňovací a negatívny nárok preto možno voči poskytovateľovi uplatniť bez ohľadu na aplikovanie ustanovenia § 6 ods. 4** (bližší komentár Husovec, M. Komentár k európskej smernici o elektronickej obchode a zákonom [2000/31/ES]. Dostupné online <http://husovec.blogspot.com/2008/12/komentar-k-europskej-smernici-o.html>).

Odstraňovací a zdržovací nárok

(24) Odstraňovací a zdržovací nárok sú záväzkové právne vzťahy, ktoré vznikajú ako dôsledok porušenia mimozáväzkových povinností, v tomto prípade stanovených § 11 ObčZ. Povinnosť plniť tieto záväzky teda ťaží všetkých, ktorí neoprávnene zasiahnu do osobnostných práv. Zodpovednosť za odstránenie a prechádzanie protiprávnemu stavu je založená na objektívnej zodpovednosti, takže nevyžaduje zavinenie. Akákoľvek druh zodpovednosti sa však v zásade nesie **len za vlastné konanie**, nie konanie druhých. Výnimky upravuje priamo zákon, ako napr. pri zodpovednosti za škodu § 420(2) či na iných miestach právneho poriadku.

(25) V prejednávacom prípade by mal žalovaný v druhom rade zodpovedať za konanie prvého žalovaného. **Jeho vlastné konanie totiž nijako nebolo príčinou vzniku zásahu do osobnostných práv.** Slovenský právny poriadok však umožňuje “presmerovanie” negatívneho a odstraňovacieho nároku aj voči tretím osobám, ktoré sa iba nepriamo podieľajú na ohrození alebo porušení práva. Je tomu tak explicitne v § 56 písm. b) Autorského zákona. V danom prípade ide o transpozíciu smernice 2001/29/ES o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, ktorá to vyžaduje v článku 8(3).

(26) Povinnosť zabezpečiť uplatnenie nároku voči tretej osobe, ktorá sama nespáchala delikt, Slovenskej republike vyplýva aj pre celú ostatnú oblasť duševného vlastníctva na základe článku 11 smernice 2004/48/ES podľa, ktorého “*Členské štáty tiež zabezpečia, aby vlastníci práv mali možnosť navrhnúť vydanie súdneho príkazu proti sprostredkovateľom, ktorých služby využíva tretia strana na porušovanie práva duševného vlastníctva.*” Právo na ochranu osobnosti však nepatrí k právam duševného vlastníctva, hoci má aj veľa spoločného.

(27) Napriek tomu sa však domnievame, že negatívny a odstraňovací nárok možno uplatniť voči nedelikventom aj pri iných *erga omnes* právach, ako napríklad vlastníckom práve podľa § 126 ObčZ či práve na ochranu osobnosti podľa § 13 ObčZ. Posledne menované totiž v § 13 ods. 3 ObčZ zamlčuje adresáta tohto nároku, keď hovorí, že “*Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov ..*” Podľa nášho názoru tak možno aj osobu, ktorá nespáchala delikt na osobnostných právach, podrobiť tiazii negatívneho a odstraňovacieho nároku. Inak by ochrana osobnostných práv nemusela byť vždy efektívna, keďže niekedy nevinní sprostredkovatelia dokážu zabrániť ujme skôr či efektívnejšie ako samotný páchatel deliktu.

(28) Takéto rozhodnutie súdu však musí byť o to citlivejšie, keďže ukladá povinnosti osobe, ktorá sama nekonala protiprávne. Domnievame sa, že súd by sa mohol inšpirovať alebo zahraničnou doktrínou, napr. nemeckým konceptom *Störerhaftung*, ktorý má základy v ochrane vlastníckeho práva (ustanovení ako § 126 ObčZ) alebo samou smernicou 2004/48/ES o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Tá v článku 3 stanovuje určité vodítka pre súd,

keď určuje, že *“prostriedky právnej nápravy musia byť účinné, primerané a odradzujúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu.”* Navyše, podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ opatrenia musia byť aj *“spravodlivé a primerané a nemôžu byť nadmerne nákladné”* (pozri rozsudok bod 139 L'Oréal v eBay C-324/09 a bod 36 Scarlet Extended C-70/10).

(29) Domnievame sa, že ak by sa súd rozhodol uložiť povinnosť niest' negatívny nárok aj žalovanému v druhom rade, **mal by starostlivo zvážiť jeho technickú uskutočniteľnosť a podrobiť celkovej analýze**, či takéto rozhodnutie nie je nadbytočné a zároveň, či je účinné, primerané, nie je nadmerne nákladné, či vytvára dostatočné záruky voči jeho zneužívaniu do budúcnosti a či v konečnom dôsledku nevytvára prekážky zákonného obchodu na internete (podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR je nadbytočným taký petit, ktorého obsah už objektívne vykonáva petit iný – napr. sp. zn. 4 Obo 237/2007: *“Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že požadovaný výrok navrhovateľa, je nadbytočný vzhľadom na to, že v prvej časti výroku, uložil odporcom zdržať sa nekalosúťažného konania, vlastne v podstate rozhodol aj o tom, že svoje zásoby fliaš, etikiet a obchodných písomností, vzťahujúce sa k zakázanému nekalosúťažnému konaniu, nemôžu uvádzať na trh, a preto ich bude musieť zničiť na svoje náklady.”*). **Na tento účel by súd azda mohol zabezpečiť aj expertný posudok.**

Vážený súd. Veľmi si Vážime pozornosť venovanú nášmu podaniu. Veríme, že predkladané právne argumenty aspoň čiastočne pomôžu v spravodlivom výkone verejnej moci. Ak by ctený súd potreboval akékoľvek ďalšie doplnenie, veľmi radi mu ho poskytneme (husovec@eisionline.org).